

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 10Szak/18/2017  
Identifikačné číslo spisu: 1017201698  
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2018  
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201698.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): C. S., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Iracká republika, bez dokladu totožnosti, zastúpeného: Liga za ľudské práva, občianske združenie, Štúrova 3, Bratislava, proti odporcovi: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, Hrobákova 44, Bratislava, o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení č: PPZ-HCP-BA6-233-009/2017-AV zo dňa 21.09.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sa/83/2017-33 zo dňa 16. októbra 2017, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sa/83/2017-33 zo dňa 16. októbra 2017 z a m i e t a .

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-233-009/2017-AV zo dňa 21.09.2017 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný rozhodol o zaistení žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov (ďalej len zákon o pobyte cudzincov) na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku a následne ho umiestnil v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov, pričom stanovil dĺžka doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 21.11.2017.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľ bol dňa 21.09.2017 v čase o 15.00 hod. prepustený z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov. Následnou kontrolou

vykonanou v zmysle § 75 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov bolo zistené, že sťažovateľ je na území Slovenskej republiky v zmysle § 4 ods. 6 zákona o azyle považovaný za žiadateľa o azyl z dôvodu, že dňa 22.06.2017 na území Slovenskej republiky požiadal o azyl z dôvodu obavy o svoj život. Predmetná žiadosť je vedená na Migračnom úrade Ministerstva vnútra pod číslom MU-PO-86/2017-Ž. Žalovaný uviedol, že sťažovateľ následne dňa 25.07.2017 svojvoľne opustil ubytovacie priestory Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a z uvedeného dôvodu bolo predmetné konanie zastavené podľa § 19 ods. 1 písm. f) zákona o azyle. Následne bol žalobca v rámci „Dublinského transferu“ dňa 05.09.2017 vrátený na územie Slovenskej republiky z Rakúskej republiky. Z dôvodu, že sťažovateľ sa na území Slovenskej republiky považuje za žiadateľa o azyl na území Slovenskej republiky, bol dňa 21.09.2017 v čase o 15.00 hod. prepustený z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov, v ktorom bol umiestnený na účel výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení vedenom pod číslom PPZ-HCP-BA6-158-009/2017-AV a nakoľko sťažovateľ je považovaný za žiadateľa o azyl na území Slovenskej republiky, jeho zaistenie na účel administratívneho vyhostenia nie je účelné.

3. Žalovaný ďalej uviedol, že na základe uvedených skutočností je potrebné preskúmať žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu, pričom na základe doterajšieho konania žalobcu na území Slovenskej republiky existuje riziko úteku sťažovateľa a tým ohrozenie riadneho konania a preskúmania predmetnej žiadosti. Na základe uvedených skutočností bol sťažovateľ dňa 21.09.2017 v čase o 15.00 hod. predvedený na najbližší útvar a to Útvar policajného zaistenia Medved'ov za účelom ďalšieho služobného riešenia. V zápisnici PPZ-HCP-BA6-233-006/2017-AV zo dňa 21.09.2017 o podaní vyjadrenia sťažovateľ uviedol, že dňa 21.07.2017 odišiel na základe priepustky z tábora z Opatovskej Novej Vsi, autobusom šiel do Bratislavy a odtiaľ vlakom do Viedne. Následne si kúpil lístok do Passau. Počas cesty vlakom bol následne kontrolovaný hliadkou polície v Passau, ktorá ho dňa 23.07.2017 vrátila do Rakúska. Sťažovateľ bol následne 40 dní v tábore a potom bol vrátený na Slovensko. Sťažovateľ ďalej uviedol, že cestoval do Nemecka, chcel ísť za príbuznými, za rodinou. Peniaze na cestu mu poslal do tábora otec, bolo to 200 eur, za ktoré si kúpil mobilný telefón a ostalo mu 100 eur, za ktoré si chcel kúpiť cestovný lístok do Nemecka, kam chcel ísť len na návštevu a potom sa chcel vrátiť na Slovensko, lebo vedel, že ho na Slovensko vrátia. Myslel si, že keď má na Slovensku odtlačky, tak môže ísť do ktorejkoľvek krajiny. Ďalej uviedol, že v domovskom, štáte mu hrozí smrť. Uviedol, že nemá žiadne finančné prostriedky a nemá na území Slovenskej republiky zabezpečené ubytovanie. K jeho možnosti vyjadrenia sa k podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne návrhu na jeho doplnenie sa sťažovateľ viac ku konaniu nechcel vyjadriť.

4. Žalovaný uviedol, že tvrdenia sťažovateľa týkajúce sa jeho účelu cesty mimo územia Slovenskej republiky sú účelové a zavádzajúce, nakoľko sťažovateľ po umiestnení do pobytového tábora na území Slovenskej republiky je poučený o režime ubytovania a vychádzok mimo týchto táborov a za týmto účelom je vydaná krátkodobá priepustka. Žalovaný ďalej uviedol, že sťažovateľovi boli vydané tri krátkodobé priepustky, na ktorých je vyznačená ich platnosť, pričom na dve tieto priepustky sa sťažovateľ vrátil a tretiu už nerešpektoval a opustil územie Slovenskej republiky.

5. Žalovaný poukázal na to, že sťažovateľ tvrdí, že mu jeho otec zaslal 200 eur, pričom za 100 eur si kúpil mobilný telefón a za ostatných 100 eur si kúpil cestovný lístok za otcom, resp. rodinou a v tejto súvislosti uviedol, že považuje za nepravdepodobné, že cieľom tejto cesty sťažovateľa je návšteva rodiny a následne návrat na územie Slovenskej republiky, nakoľko sťažovateľ využíval krátkodobé priepustky a teda si bol vedomý, na čo tieto priepustky slúžia a ak sa chcel stretnúť s jeho rodinou, mohla jeho rodina, prípadne otec ho navštíviť na území Slovenskej republiky a z toho dôvodu je možné tieto tvrdenia žalobcu považovať za zavádzajúce a nepravdivé.

6. Žalovaný ďalej poukázal na to, že sťažovateľ dňa 22.06.2017 požiadal na území Slovenskej republiky o azyl z dôvodu obavy o svoj život, pričom tak urobil počas toho, ako mal na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt a teda nemal potrebné oprávnenia na zdržiavanie sa na území Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky číslo PPZ-HCP-BA6-158-009/2017-AV zo dňa 07.06.2017, ktorým bol sťažovateľovi uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu 5 rokov.

Žalovaný uviedol, že žalobca nezotrval na území Slovenskej republiky do doby posúdenia jeho žiadosti o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a územie Slovenskej republiky opustil, na základe čoho bolo konanie o jeho žiadosti podľa § 19 ods. 1 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle zastavené.

7. Žalovaný uviedol, že na základe uvedených skutočností v prípade sťažovateľa existuje riziko úteku, keďže sťažovateľ bez potrebného oprávnenia opustil územie Slovenskej republiky a hrozí mu zákaz vstupu na 5 rokov, takže v prípade sťažovateľa je potrebné, aby bol k dispozícii Migračnému úradu Ministerstva vnútra ako príslušnému orgánu vo veci žiadosti o azyl, ktorý tak bude môcť so žalobcom viesť riadne konania v predmetnej veci a po vykonaní všetkých potrebných úkonov so sťažovateľom bude môcť vykonať riadne dokazovania a zákonne rozhodnúť a do tejto doby je potrebná dispozícia žalobcu pre potreby Migračného úradu.

8. Žalovaný poukázal na to, že sťažovateľ počas jeho žiadosti po udelenie azylu bol umiestnený vo voľnom tábore v Opatovskej Novej Vsi, ktorý nedovolené opustil. Na základe týchto skutočností je preukázané, že na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť menej závažné prostriedky ako je zaistenie sťažovateľa, nakoľko existuje riziko, že opätovným umiestnením do obdobného tábora Migračného úradu sťažovateľ ujde a tým znemožní posúdenie a zistenie skutočností na základe ktorých sa zakladá jeho žiadosť o udelenie azylu. Žalovaný uviedol, že s poukazom na osobu sťažovateľa a na skutočnosť, že v jeho prípade existuje riziko jeho úteku v zmysle § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov bolo potrebné postupovať podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a v prípade žalobcu využiť inštitút zaistenia podľa § 88a zákona o pobyte cudzincov, pričom v prípade využitia oprávnenie podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov by vznikla vysoká miera ohrozenia účelu zaistenia, nakoľko sťažovateľ nedisponuje žiadnymi finančnými prostriedkami a nemá na území Slovenskej republiky zabezpečené ubytovanie. Žalovaný uviedol, že dobu dĺžky zaistenia stanovil v súlade s § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov na čas nevyhnutne potrebný, počas trvania dôvodov podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, ktorú však predbežne ohraničil najviac do 21.11.2017 po dôkladnom vyhodnotení osoby žalobcu ako aj zákonnej lehoty, do ktorej je Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky povinný zabezpečiť všetky potrebné podklady pre rozhodnutie vo veci žalobcu o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom po celý čas zaistenia žalovaný bude postupovať v súlade s ustanovením § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov. Žalovaný v závere rozhodnutia konštatoval, že predmetné zaistenie je v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.

## II.

### Konanie na krajskom súde

9. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu o zaistení na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,

- zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

10. Sťažovateľ namietal najmä:

- nesprávny postup žalovaného pri jeho prepustení zo zaistenia a následnom novom konaní o zaistení sťažovateľa ako žiadateľa o azyl v priestoroch Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov ako aj v odňatí prístupu k právnej pomoci v konaní o zaistenie, uviedol, že dňa 21.09.2017 žalovaný nariadil jeho prepustenie z dôvodu, že zaistenie žalobcu na účel administratívneho vyhostenia nie je účelné a k jeho prepusteniu dňa 21.09.2017 fakticky nedošlo,

- poukazoval na to, že príslušníci žalovaného sa dostavili za sťažovateľom priamo do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov a konali s ním priamo v zaistení, z čoho je zrejmé, že ešte pred začatím konania a výsluchom sťažovateľa boli rozhodnutí ho opätovne zaistiť,

- namietal, že pri spisovaní dotazníka nemal k dispozícii ani právneho zástupcu, ani tlmočníka, a teda nemohol bez pochybností, či si týmto postupom nepríťažá, riadne vyplniť dotazník, pričom povinnosťou správneho orgánu žalovaného bolo zabezpečiť sťažovateľovi prítomnosť právneho zástupcu, resp. tlmočníka či dokonca oboch tak, aby mohol dotazník vyplniť,

- poukazoval tiež na to, že žalovaný nevykonal žiaden adekvátny úkon na zabezpečenie faktického práva sťažovateľa na jeho zastúpenie zvoleným zástupcom v konaní, mal sa so zvoleným zástupcom sťažovateľa spojiť a oznámiť mu rozhodnutie sťažovateľa zvoliť si ho za svojho zástupcu,

- namietal, že z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, aké ďalšie skutočnosti momentálne migračný potrebuje vo vzťahu k sťažovateľovi zisťovať, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl a ktoré by inak nebolo možné ako jeho zaistením získať, či šlo o súčinnosť s migračným úradom, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané., resp. aké úkony si takého zisťovanie ešte vyžiada, už aj vzhľadom na to, že potom, ako požiadal o azyl už dňa 22.09.2014 absolvoval vstupný pohovor.,

- sťažovateľ žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a nariadiť bezodkladné prepustenie zo zaistenia.

11. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- k námietke, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov, uviedol, že žalovaný riadne zistil skutkový stav vecí, ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia žalovaný zaistil žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená žiadosť žalobcu o azyl, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, pričom existuje riziko úteku žalobcu, žalovaný skúmal možnosť uloženia menej závažného prostriedku ako zaistenie. Zo zápisnice o podaní vyjadrenia č. PPZ-HCP-BA6-233-006/2017-AV zo dňa 21.09.2017 vyplýva, že sťažovateľ nevedel preukázať reálny dôkaz o finančných prostriedkoch a uviedol, že nemá žiadne finančné prostriedky a nemá zabezpečené žiadne ubytovanie na Slovensku. Nakoľko sťažovateľ nedisponuje s finančnými prostriedkami, je nesporné, že nepreukázal splnenie podmienok týkajúcich sa dostatočných finančných prostriedkov a ani zabezpečenia ubytovania na území Slovenskej republiky, nie sú splnené predpoklady pre uplatnenie možnosti alternatívy zaistenia v zmysle § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov,

- z konania sťažovateľa, ktorý bez oprávnenia opustil územie Slovenskej republiky a hrozí mu zákaz vstupu na 5 rokov vyplýva, že existuje riziko jeho úteku, čo v konečnom dôsledku ohrozí konanie vo veci udelenia azylu,

- dĺžku zaistenia a to do 21.11.2017 žalovaný stanovil podľa § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov na čas nevyhnutne potrebný, krajský súd uviedol, že počas celej doby zaistenia bude žalovaný postupovať v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z.z. a skúmať, či trvá účel zaistenia,

- k námietke sťažovateľa, že k prepusteniu sťažovateľa fakticky nedošlo, krajský súd uviedol, že z obsahu administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca bol prepustený dňa 21.09.2017 z útvaru policajného zaistenia pre cudzincov o 15,00 hod,

- k námietke, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným krajským súdom uviedol, že sa jednalo jednoznačne o nové konanie vo veci zaistenia sťažovateľa, k úkonom v tomto konaní bol riadne prizvaný tlmočník a ako vyplýva zo zápisnice o podaní vyjadrenia č. PPZ-HCP-BA6-233-006/2017-AV zo dňa 21.09.2017 sťažovateľ uviedol, že rozumel prítomnému tlmočníkovi a

porozumel poučeniu a má splnomocnenú osobu na zastupovanie Moniku Chaloupkovú, ktorú splnomocnil na podanie odvolania voči vydanému rozhodnutiu v tomto konaní. Splnomocnenej osobe bolo dané právo pred vydaním rozhodnutia o zaistení nahliadnuť do celého spisového materiálu a v zmysle splnomocnenia zo dňa 22.09.2017 podala správnu žalobu.

- k námietke, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci krajský súd uviedol, že žalovaný správne vychádzal z jemu dostupných informácií a tieto objektívne posúdil, najmä z pohľadu dôveryhodnosti osoby sťažovateľa a posudzoval aj relevantnosť dôvodov na strane sťažovateľa v súvislosti so zaistením tejto osoby, poukázal na to, že povinnosť zistiť skutkový stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré sťažovateľ v priebehu správneho konania uviedol,

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd konštatoval, že preskúmané rozhodnutie žalovaného ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo je plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj so Správnym poriadkom. Žalovaný pred vydaním rozhodnutia riadne zistil skutkový stav (v súlade s § 32 ods. 1 Správneho poriadku), odôvodnenie rozhodnutia je dostatočné, zrozumiteľné a obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti (§ 47 Správneho poriadku), s uvedením skutočností, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, z rozhodnutia je zrejme akými úvahami sa žalovaný viedol pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a tiež to, ako sa vyrovnal s vyjadreniami sťažovateľa, a preto podľa § 190 SSP žalobu zamietol.

### III.

Konanie na kasačnom súde

#### A)

13. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nesprávne právne posúdil predmetnú právnu vec, odklonil sa od ustálenej judikatúry kasačného súdu a nedostatočne odôvodnil námietky nedostatočného zistenia skutočností viažucich sa na aplikáciu dôvodu zaistenia sťažovateľa,

- nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov, ale aj odmietnutie ochrany zo strany správneho súdu, t. j. odmietnutie prístupu k spravodlivosti, keď krajský súd sa:

- nedostatočne zaoberal námietkou, že z rozhodnutia žalovaného nie je zrejme aké ďalšie skutočnosti migračný úrad potrebuje vo vzťahu k sťažovateľovi zisťovať, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl, a ktoré by inak ako sťažovateľovým zaistením nebolo možné získať,

- nedostatočne zaoberal námietkou, že žalovaný neuviedol konkrétne na základe čoho vyvstala potreba zisťovania skutočností týkajúcich sa sťažovateľovej žiadosti o azyl, ktorou by bolo možné odôvodniť pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa,

- nedostatočne zaoberal námietkou, že v odôvodnení rozhodnutia je správny orgán povinný uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval,

15. Sťažovateľ ďalej namietal: že v jeho prípade nedošlo k faktickému prepusteniu zo zaistenia, napriek tomu, že pominul dôvod jeho zaistenia, a v konečnom dôsledku tento dôvod tam nebol už od počiatku.

Svedčí o tom nielen výpoveď sťažovateľa, ale aj obsah administratívneho spisu, kde sa dňa 02.10.2017, kedy mu bolo umožnené nahliadnuť do spisu na oddelení žalovaného, nenachádzal žiadny príkaz na prepustenie sťažovateľa, ktorým by bolo možné po právnej stránke považovať jeho zaistenie za účelom výkonu vyhostenia za ukončené.

- navyše z konania žalovaného, ktorý sa dostavil za sťažovateľom priamo do ÚPZC Medveďov a tam s ním konal, možno vyvodiť záver, že žalovaný mal v úmysle opätovne zaistiť sťažovateľa ešte pred samotným začatím konania a vykonaním výsluchu sťažovateľa a za týmto účelom tam uskutočnil cestu, takýto postup žalovaného bol neakceptovateľný, odporoval zásade právnej istoty, čl. 5 a čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv,

- namietal porušenie práva sťažovateľa na účinný prístup k právnej pomoci v konaní o zaistení,  
- namietal, že v novom konaní o zaistení bolo sťažovateľovi odňaté právo na právnu pomoc, pretože žalovaný mal vedomosť o zvolenom právnom zástupcovi sťažovateľa, a napriek tomu nevyvinul žiadnu snahu sa so zvoleným zástupcom skontaktovať a ho informovať o úkonoch, ktoré plánoval so sťažovateľom dňa 21.09.2017 vykonať,

- týmto postupom žalovaného, nebolo umožnené sťažovateľovi neznalému jazyka ani právnych pomerov v najkritickejšej situácii aktívnym spôsobom využiť svoje procesné oprávnenie na zastupovanie zvoleným právny zástupcom, do spisu totižto poverená právna zástupkyňa nahliadla až dňa 02.10.2017, t. j. 4 dni po podaní správnej žaloby (28.09.2017) a 11 dní po vydaní napadnutého rozhodnutia o zaistení (21.09.2017),

- na základe uvedených dôvodov žiadal najvyšší súd, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného sa v celom rozsahu zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

B)

16. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril, na základe dopytu najvyššieho súdu mu zaslal príkaz na prepustenie sťažovateľa z ÚPZ Medveďov zo dňa 16.11.2017 s dátumom prepustenia 21.11.2017 a doklad na prepravu žiadateľa o udelenia azylu do ZT Humenné zo dňa 20.11.2017.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

17. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku je potrebné zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.1.2017 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov Policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť

zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Štátny orgán nemôže zasahovať do výkonu tohto práva okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných (ods. 2).

18. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačného konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým tento zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany jeho práv proti rozhodnutiu žalovaného, ktorým došlo k zaisteniu sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti najvyšší súd ako súd kasačný preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a tým aj zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

19. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

20. Kasačný súd námietku sťažovateľa, že krajský súd nesprávne právne posúdil predmetnú právnu vec, odklonil sa od ustálenej judikatúry kasačného súdu a nedostatočne odôvodnil námietky nedostatočného zistenia skutočností viažucich sa na aplikáciu dôvodu zaistenia sťažovateľa vyhodnotil za nedôvodnú.

21. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

22. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a

riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

23. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. Sťažovateľ neuviedol, v čom konkrétne mal krajský súd pochybiť pri tvrdení, že vec nesprávne právne posúdil. Ak preskúmanie rozhodnutia súdu v rámci uplatnenej avšak ničím odôvodnenej námietky vôbec nesignalizuje možnosť porušenia hmotného alebo procesného práva sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať v rámci konania o kasačnej sťažnosti, kasačný súd takúto námietku nemôže vyhodnotiť ako dôvodnú.

25. Sťažovateľ ďalej namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

26. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

27. Sťažovateľ sa nestotožnil s posúdením ako žalovaného v preskúmanom rozhodnutí, tak aj krajského súdu v rozsudku, a namietal, že nedošlo k jeho faktickému prepusteniu. Takáto námietka neobstojí, nakoľko z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že dňa 21.09.2017 bol sťažovateľ v čase o 15.00 hod. fyzicky prepustený z ÚPZ Medveďov a následne bol kontrolovaný hliadkou OCP PZ BA za účelom oprávnenosti pobytu. Vykonanou kontrolou bolo zistené, že sťažovateľ požiadal na území SR o udelenie azylu. Následne bol predvedený na najbližší útvar policajného zaistenia, kde prebehla lustrácia cudzinca v IS PZ-INBO, POLDAT, CLK, ECU- neg., MIGRA EURODAC - poz., Sťažovateľovi bol dňa 21.09.2017 ustanovený tlmočník. Zo zápisnice o podaní vysvetlenia zo dňa 21.09.2017 vyplýva, že sťažovateľ uviedol, že tlmočníkovi plynule rozumie a porozumel poučeniu, ktoré mu poskytol žalovaný vrátane toho, že v správnom konaní sa môže ako účastník konania dať zastupovať advokátom alebo iným zástupcom, ktorého si zvolí.

28. Sťažovateľ na otázku, či má splnomocneného zástupcu, ktorý ho môže zastupovať a ktorého by chcel prizvať do konania uviedol, že má zástupkyňu Moniku Chaloupekovú a splnomocňuje ju na podanie odvolania voči rozhodnutiu vydanému v tomto konaní.

29. Z obsahu zápisnice nevyplývalo, že by sťažovateľ trval na jej prítomnosti počas výsluchu, naopak uviedol, že ju splnomocňuje na podanie odvolania voči rozhodnutiu vydanému v tomto konaní.

30. Z obsahu administratívneho spisu ďalej vyplývalo, že sťažovateľ splnomocnil za svojho zástupcu dňa 22.09.2017 Ligu za ľudské práva v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu o zaistení zo dňa 21.09.2019 ako aj pred kasačným súdom. Splnomocnenie sťažovateľ podpísal v ÚPZ Medveďov dňa 22.09.2017. Dňa 22.09.2017 Liga za ľudské práva poverila Mgr. Moniku Chaloupekovú zastupovaním sťažovateľa, a to na spísanie žaloby, nahliadnutie do spisu a zastupovanie na krajskom súde. Dňa 27.09.2017 bola žalovanému doručená žiadosť Ligy za ľudské práva o nahliadnutie do spisu, a to najneskôr dňa 04.10.2017. Dňa 29.09.2017 o 15.05 Mgr. Monika Chaloupeková nahliadla do spisu sťažovateľa, o čom svedčí záznam z nahliadnutia do spisu.

Dňa 29.9. 2017 bola na Oddelení cudzineckej polície podaná zástupcom sťažovateľa Ligou za ľudské práva žaloba proti rozhodnutiu o zaistení sťažovateľa, datovaná dňom 28.9.2017.

31. Z vyššie zistených skutočností mal teda najvyšší súd za preukázané, že sťažovateľovi bol ustanovený tlmočník do jazyka, ktorému bez problémov porozumel, bol poučený o možnosti zvoliť si zástupcu, ktorého aj označil a s ktorým žalovaný riadne komunikoval, sťažovateľ netrval na prítomnosti zástupcu počas jeho výsluchu, výslovne uviedol, že zástupkyňu splnomocňuje na podanie odvolania voči rozhodnutiu vydanému v tomto konaní. Žalovaný umožnil nahliadnuť splnomocnenému zástupcovi do spisu a oboznámiť sa so všetkými podkladmi rozhodnutia, čo zástupca sťažovateľa aj využil nielen nahliadnutím do spisu, ale aj podaním žaloby voči rozhodnutiu o zaistení. Napokon tvrdenie zástupkyne sťažovateľa, že právna zástupkyňa nahliadla do spisu až dňa 02.10.2017, t. j. 4 dni po podaní správnej žaloby (28.09.2017) a 11 dní po vydaní napadnutého rozhodnutia o zaistení (21.09.2017), sa neukázalo ako pravdivé.

32. Naopak žalovaný vyhovel požiadavke splnomocnenej zástupkyňi, ktorá žiadala nahliadnuť do spisu najneskôr dňa 04.10.2017, napokon do spisu nahliadla dňa 29.09.2017, teda v deň, kedy bola žalovanému doručená žaloba.

33. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd vyhodnotil námietky sťažovateľa ohľadne porušenie jeho práva na účinný prístup k právnej pomoci a tlmočenie v konaní o zaistení za nedôvodné.

34. Najvyšší súd sa ďalej zaoberal námietkou nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu, ktorému vyčítal, že sa dostatočne nezaoberal námietkami spočívajúcimi v tom, že z rozhodnutia žalovaného nie je zrejme aké ďalšie skutočnosti migračný úrad potrebuje vo vzťahu k sťažovateľovi zisťovať, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl, a ktoré by inak ako sťažovateľovým zaistením nebolo možné získať a námietkou, že v odôvodnení rozhodnutia je správny orgán povinný uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

35. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

36. Z tohto pohľadu nemožno krajskému súdu čo do rozsahu a spôsobu reakcie na podstatné námietky sťažovateľovej argumentácie nič vytknúť. Krajský súd sa zaoberal všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa uplatnenými v žalobe, žiadna z nich neostala otvorená alebo nezodpovedaná.

37. Dôvodom zaistenia sťažovateľa ako žiadateľa o azyl podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného bolo potreba mať sťažovateľa k dispozícii Migračnému úradu ako príslušnému správneho orgánu vo veci žiadosti o azyl na vykonania všetkých potrebných úkonov, vykonanie dokazovania a rozhodnutie o jeho žiadosti za situácie, že sťažovateľ, ktorý dňa 22.06.2017 podal žiadosť o udelenie azylu, následne po podaní žiadosti 25.07.2017 opustil ubytovacie priestory Migračného úradu. Z uvedeného žalovaný vyvodil existenciu rizika úteku sťažovateľa, a to s poukazom na jeho predchádzajúce správanie- opustenie bytového zariadenia.

38. Z ustanovenia § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá povolený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky

39. Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že pod pojmom riziko úteku je potrebné rozumieť samotné podozrenie z existencie rizika úteku. Pritom posudzovanie existencie hrozby úteku cudzinca je nutne vždy úvahou pravdepodobnostnou, založenou v určitej miere na odhade. Preto niekedy pre záver o existencii rizika úteku (§ 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov) postačí zistenie, že je pravdepodobné, že príslušná zákonom predvídaná skutková podstata bola naplnená. Môže to tak byť však iba v prípade, že takáto eventualita je najpravdepodobnejším vysvetlením skutkových zistení a že na základe dostupných údajov sa javia byť významne pravdepodobnejšie ako iné do úvahy pripadajúce vysvetlenia.

40. Pokiaľ teda správny orgán na základe vyhodnotenia predchádzajúceho správania sťažovateľa, opustenia pobytového zariadenia a úteku do inej krajiny vyhodnotil takéto správanie sa sťažovateľa ako existenciu rizika úteku, takejto úvahe správneho orgánu nemožno nič vytknúť.

41. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 13. augusta 2014, sp. zn. 1Sža 23/2014 vyplýva, že riziko úteku podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, je potrebné vždy v konaní o zaistení cudzinca posúdiť individuálne. Záver o riziku úteku nemožno odôvodňovať zovšeobecnením predošlého správania sa iných cudzích štátnych príslušníkov.

42. Je nepochybné, že žalovaný v danom prípade posudzoval existenciu rizika úteku sťažovateľa individuálne, neodvolával sa na predošlé správanie sa iných cudzích štátnych príslušníkov, naopak poukazoval na konkrétne správanie sa sťažovateľa, ktoré aj podľa najvyššieho súdu mohlo indikovať takýto predpoklad správania sa sťažovateľa v budúcnosti.

43. V tejto súvislosti kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie, dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citeľný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne vymedzených nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom.

44. Zaistenie cudzinca ako vyplýva z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016 znamená obmedzenie alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citeľný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým ústavným poriadkom SR.

45. Podľa názoru kasačného súdu úspešnosť námietok voči rozhodnutiu o zaistení môže obstať jedine v prípade, ak sťažovateľ svojimi námietkami spochybní zákonnosť rozhodnosť o jeho zaistení, inými slovami ak preukáže, že neboli splnené podmienky jeho zaistenia v danom prípade podľa § 88 a ods.1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, čo sa však v danom prípade sťažovateľovi nepodarilo.

46. Preto, ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom žalovaného a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov sťažovateľa, tento jeho názor považoval aj kasačný súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v konaní o kasačnej sťažnosti. Tieto boli obdobné ako námietky, ktoré sťažovateľ namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vyporiadal. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

47. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd v zmysle ustanovenia § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

48. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.)

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný riadny opravný prostriedok.